

Zadania

Dolnośląski Program Przeciwdziałania Prostytycji Nieletnich

Jednym z niekorzystnych skutków przemian społecznych zachodzących w ciągu ostatnich lat w Polsce jest zjawisko prostytucji nieletnich. Jest to zjawisko coraz powszechniejsze, a jednocześnie trudne do zdiagnozowania. Oficjalnie, według danych policyjnych, w Polsce wykrywa się rocznie niewiele ponad sto przypadków prostytucji osób nieletnich. Jednak policja i inne instytucje oraz organizacje pozarządowe pracujące na co dzień z młodzieżą zwracają uwagę, iż dane statystyczne nie ukazują prawdziwej skali problemu prostytucji osób nieletnich. Jednocześnie zaobserwować można, iż taką "strategię" zaspokajania swych potrzeb wybierają osoby w coraz młodszym wieku. Zjawisko prostytucji nieletnich staje się coraz powszechniejsze, jednocześnie brak instrumentów przeciwdziałania jego przyczynom oraz negatywnym skutkom. Poprzez swoje działania pragniemy zwrócić uwagę społeczności Dolnego Śląska na ten coraz poważniejszy problem. W związku z tym Sejmik Województwa Dolnośląskiego podjął w dniu 25 września 2005 r. uchwałę o ustanowieniu roku 2006 - Dolnośląskim Rokiem Przeciwdziałania Prostytycji Nieletnich.

DOPS realizował wówczas projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg III A - Wolny Kraj Związkowy Saksonia - Rzeczpospolita Polska (Województwo Dolnośląskie).

Celem projektu było: * rozwiniecie obszaru pracy na rzecz przeciwdziałania prostytucji nieletnich; * przeprowadzenie badań społecznych diagnozujących skalę i dynamikę zjawiska, postrzeganie zjawiska prostytucji nieletnich przez mieszkańców obszaru wsparcia, własnej seksualności przez nastolatków oraz jakie są przyczyny wchodzenia w proceder przez nieletnich i jaka jest sieć wsparcia dla osób z obszaru ryzyka lub obszaru problemowego; * zwrócenie uwagi społecznej na problem prostytucji osób nieletnich, kształtowanie świadomości społecznej; * przygotowanie pola do dyskusji społecznej, podjętej na poziomie regionu oraz w wymiarze lokalnym, na temat samego zjawiska oraz strategii (metod) przeciwdziałania jego upowszechnianiu się; * uświadomienie młodzieży i ich rodzicom, na jakie zagrożenia mogą być narażone dzieci i młodzież u progu dorosłego życia oraz w jaki sposób ich unikać; * uchronienie choćby niewielkiej liczby młodych ludzi przed zagrożeniem prostytucji; * inspirowanie rozwiązań systemowych, mających na celu przeciwdziałaniu prostytucji nieletnich.

Cele te zostały osiągnięte poprzez społeczne kampanie informacyjne, konferencje i szkolenia, spotkania warsztatowe, działania profilaktyczne wśród młodzieży.

Projekt skierowany był do dzieci i młodzieży, rodziców, podmiotów profesjonalnie zajmujących się pracą z młodymi ludźmi. Projekt realizowany był przy współpracy z partnerem saksońskim Deutscher Kinderschutzbund - www.kinderschutzbund-goerlitz.de

Dnia 18 grudnia 2007 roku na Zamku Książ odbyła się konferencja podsumowująca działania podjęte w ramach projektu.

W 2008 r. wydana została, sfinansowana przez DOPS, publikacja „**Prostytycja „nieletnich” w perspektywie Dolnoślązaków. Raport z badań.**”, dostępna w formie elektronicznej na stronie internetowej DOPS www.dops.wroc.pl.

Od kwietnia do czerwca 2008 r. DOPS organizował warsztaty profilaktyczno-edukacyjnych pt. „Młoda rodzina – wyzwanie XXI wieku”, które obejmowały bloki tematyczne takie jak: Udaný start w dorosłość, Skuteczna komunikacja w rodzinie, Budowanie trwałego związku.

Warsztaty skierowane były do młodzieży ponadgimnazjalnej i miały na celu przygotowanie młodych ludzi do świadomego pokierowania swoim życiem, przekazanie im wiedzy dotyczącej zasad budowania trwałego i zdrowego związku oraz wyposażenie młodzieży w umiejętność rozpoznawania potrzeb emocjonalnych i stosowania kodów komunikujących miłość, a także dostarczenie wiedzy na temat zasad budowania udanego związku.

Dolnośląska Kampania Społeczna na rzecz Przeciwdziałania Krzywdzeniu Dzieci (listopad-grudzień 2008 r.).

Dolnośląska Kampania Społeczna na rzecz Przeciwdziałania Krzywdzeniu Dzieci realizowana była przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Przemoc wobec dzieci to stosowanie kar cielesnych, zadawanie cierpień psychicznych i inne formy poniżania dziecka. Także nie wywiązywanie się z opieki, które ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego lub psychicznego dziecka. Przemocą jest także celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie dziecka. Sprawcami przemocy często są bliskie dziecku osoby, także rodzice lub opiekunowie. Przemoc wobec dzieci nie jest ściśle powiązana ze statusem społecznym czy materialnym rodziny, może zdarzyć się w każdym środowisku.

Biuletyn Informacji Publicznej Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej

Dolnośląska Kampania Społeczna na rzecz Przeciwdziałania Krzywdzeniu Dzieci miała na celu podkreślenie problemu, uwydatnienie jego skali jak również wskazanie sposobów zapobiegania, możliwości interwencji oraz zaprezentowanie instytucji zajmujących się obroną praw dzieci i ochroną ich przed patologią.

W ramach Dolnośląskiej Kampanii Społecznej na rzecz Przeciwdziałania Krzywdzeniu Dzieci zorganizowane zostały szkolenia z zakresu przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci dla pracowników Pierwszego Kontaktu (osób zajmujących się realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in. pracowników z obszaru aktywnej integracji, pracowników szkół podstawowych i gimnazjalnych, przedszkoli, pedagogów szkolnych, psychologów oraz przedstawicieli organów prowadzących bądź nadzorujących szkoły).

Szkolenia zostały zrealizowane przez Dolnośląskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej a ich celem jest upowszechnienie w środowisku oświatowym informacji związanej z problematyką krzywdzenia dzieci, popularyzowanie praw człowieka i praw dziecka, budowanie szkolnych procedur reagowania na podejrzenia krzywdzenia dziecka (szkolenia odbyły się w terminach: 8 - 9.12.2008 r., 10 - 11.12.2008 r., 18 - 19.12.2008 r.) .

Dn. 16 grudnia 2008 r. we Wrocławiu odbyła się Wojewódzka Konferencja pn. "Jak pomóc dziecku krzywdzonemu?", adresowana do grup zawodowych mających w swojej pracy kontakt z dziećmi, młodzieżą i ich rodzinami. Wzięli w niej udział przedstawiciele pracowników obszaru aktywnej integracji, sektora edukacyjnego, wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, placówek opiekuńczych, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele samorządów lokalnych.

Podczas konferencji omawiane były między innymi tematy z zakresu:

- diagnozy i terapii dzieci krzywdzonych
- reguł
- procedur postępowania w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci

Zaprezentowane zostały zagadnienia teoretyczne jak i projekty i inicjatywy praktycznej pomocy dzieciom i młodzieży - ofiarom przemocy.

Dla celów kampanii została utworzona specjalna strona www.ochronadzieci.pl.

Od 2007 r. DOPS realizuje **Projekt systemowy, współfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytet VII - Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1- Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.3- Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej.**

Docelową grupą wsparcia w projekcie są:

- pracownicy i wolontariusze Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej
- pracownicy i wolontariusze ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie
- pracownicy i wolontariusze ośrodków wsparcia
- pracownicy i wolontariusze ośrodków interwencji kryzysowej
- pracownicy i wolontariusze centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej
- pracownicy i wolontariusze domów pomocy społecznej
- pracownicy i wolontariusze placówek opiekuńczo wychowawczych
- pracownicy i wolontariusze domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
- pracownicy i wolontariusze NGO z Dolnego Śląska działających w obszarze pomocy i integracji społecznej
- inne służby społeczne np. pedagodzy, pielęgniarki środowiskowe, kuratorzy sądowi, psycholodzy, policjanci w zakresie szkoleń dotyczących tworzenia i funkcjonowania grup interdyscyplinarnych
- pracownicy publicznych służb zatrudnienia w zakresie współpracy oraz promowania i zawiązywania partnerstw między powiatowymi urzędami pracy a instytucjami pomocy i integracji społecznej

Celem projektu jest:

- wzmocnienie potencjału kadr instytucji pomocy i integracji społecznej na Dolnym Śląsku poprzez podnoszenie ich kompetencji zawodowych w pozaszkolnych formach kształcenia;
- wzmocnienie systemu zarz. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i NGO;
- doskonalenie umiejętności zaw. i społecznych pracowników, wolontariuszy, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz NGO;
- zapewnienie wsparcia psychospołecznego pracownikom, wolontariuszom ww. jednostek;
- pogłębienie i aktualizowanie wiedzy pracowników, wolontariuszy ww. jednostek.

Więcej na stronie www.dops.wroc.pl, w zakładce „Projekty EFS”.

PPWOW (Poakcesyjny Program Wspierania Obszarów Wiejskich)

W wyniku podpisanej umowy w 2006 r. między Bankiem Światowym a Rządem RP pięć gmin w województwie dolnośląskim, otrzymuje środki finansowe na rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych. Gminami tymi są:

- Jemielno (pow. górowski),
- Pielgrzymka (pow. złotoryjski),
- Przeworno (pow. strzeliński),
- Radków (pow. kłodzki),
- Wińsko (pow. wołowski).

Wymienione gminy zakwalifikowane zostały do **Programu Integracji Społecznej (PIS)**, który obok komponentu Reformy KRUS oraz kampanii informacyjno-promocyjnej na temat problemów integracji społecznej stanowi część **Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW)**. Program Integracji Społecznej to nie tylko źródło finansowania, ale przede wszystkim skuteczne narzędzie budowania potencjału społecznego gmin, a co za tym idzie poprawy sytuacji najbardziej potrzebujących wsparcia mieszkańców.

W ramach Programu Integracji Społecznej do 500 gmin w całej Polsce trafi ok. 40 mln euro. Programem objęto te gminy, które według przyjętych kryteriów (min. peryferyjność położenia, liczba klientów pomocy społecznej, niekorzystna struktura demograficzna, gospodarcza i mała aktywność społeczna) potrzebują szczególnego wsparcia w zakresie rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.

Cele programu:

Działania podjęte w ramach Programu Integracji Społecznej przyczynić się mają do podniesienia poziomu integracji społecznej mieszkańców gmin. Mają temu służyć: I. Budowa potencjału instytucjonalnego i społecznego w zakresie strategicznego planowania i realizowania polityki społecznej na poziomie lokalnym.

II. Poprawa dostępu mieszkańców gmin do usług, nowych form współpracy i zorganizowanej aktywności:

- zwiększenie oferty i standardu usług dla mieszkańców gmin,
- budowanie sieci usługodawców,
- wzrost liczby inicjatyw podejmowanych przez społeczność lokalną,
- zwiększenie udziału mieszkańców w doraźnych i bardziej trwałych formach zorganizowanej aktywności.

Realizatorem programu jest **Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej** za pośrednictwem wojewódzkich Ośrodków Polityki Społecznej - na terenie Dolnego Śląska instytucją tą jest **Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej (DOPS)**

Każda z wytypowanych do Programu gmin po podpisaniu stosownych umów (2007 r.) otrzymała informację o wysokości przyznanych jej środków pieniężnych na realizację zadań objętych Programem. Warunkiem ich otrzymania było opracowanie lub uaktualnienie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz zaplanowanie konkretnych projektów usług społecznych. Pierwszy etap realizacji Programu polegał na merytorycznym wsparciu każdej gminy w procesie tworzenia (bądź uaktualniania) **Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (GSRPS)**. Warunkiem koniecznym było to, aby dokument ten powstał przy aktywnym udziale mieszkańców danej gminy. Partycypacja - udział mieszkańców w społecznej dyskusji, współdecydowanie o swoich losach, a także przejęcie części odpowiedzialności za wspólne decyzje stanowi bowiem myśl przewodnią Programu. Jego główną ideą jest uaktywnienie potencjału ludzkiego w wymiarze lokalnym, a więc podniesienie aktywności społeczności lokalnej.

Dobrze zaplanowana, przemyślana strategia rozwiązywania problemów społecznych jest gminom potrzebna także po to, by mogły one aplikować o środki z unijnych programów pomocowych, w szczególności z EFS. Z tej perspektywy jest to istotna inwestycja w przyszłość gminy.

W ramach Programu każda gmina może liczyć na wsparcie ekspertów, szkolenia, dostęp do bazy dobrych praktyk, które umożliwią przyjęcie pewnych rozwiązań na własnym terenie. W dalszej kolejności gminy opracowały Plan Działania opisujący usługi społeczne, których brak odczuwany jest najdotkliwiej przez mieszkańców danego terenu. Usługi te mogą być kierowane do: osób starszych, dzieci i młodzieży, czy rodzin z dziećmi znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, ubogich, oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Od aktywnej postawy mieszkańców zależy, czy na terenie ich gminy powstanie: świetlica środowiskowa, żłobek, usługi rehabilitacji osób niepełnosprawnych, porad prawnych, psychologicznych, opieki nad osobami starszymi, zajęcia dodatkowe dla dzieci, dla osób starszych, różne formy wsparcia dla rodzin.

Mamy nadzieję, że efektem Programu będzie powstanie nowych organizacji pozarządowych w gminie. Liczymy też na to, że aktualnie działające organizacje (także i te nieformalne jak np. Koła Gospodyń Wiejskich, OSP czy inne) znajdą nową formułę dla swoich obecnych i przyszłych działań.

Finalnym etapem realizacji Programu jest realizacja usług społecznych. Usługi te mogą być świadczone przez fundację, stowarzyszenia, nieformalne grupy społeczne, jst, firmy, a także przez osoby prywatne. O tym, kto będzie realizował daną

usługę (opłacaną ze środków Programu Integracji Społecznej) decyduje wynik konkursu ogłaszanego przez gminę.

Więcej informacji dostępne na stronie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej lub na oficjalnej stronie Programu: <http://www.ppow.gov.pl/>

Projekt DART

Nazwa **DART** to skrót angielskiej nazwy ***Declining, Ageing and Regional Transformation*** (tj. zmniejszanie i starzenie się społeczeństwa oraz przekształcenia regionalne), trzech gwałtownych i niekorzystnych procesów, którym podlega społeczeństwo europejskie w ramach tzw. przemian demograficznych. Powyższe przemiany dotyczą nie tylko starzenia się społeczeństw i obniżenia stopy urodzeń, ale również migracji młodych osób, zwłaszcza z terenów wiejskich. Projekt DART jest realizowany w ramach Programu Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IVC 2007 - 2013, w ramach Celu 3 (Europejskiej Współpracy Terytorialnej), obejmującego swym zasięgiem terytorium 27 państw Unii Europejskiej oraz Norwegii i Szwajcarii. W projekt zaangażowanych jest 14 partnerów z 11 państw unijnych (a 13 regionów), Partnerem Wiodącym jest niemiecki InvestitionsBank des Landes Brandenburg z siedzibą w Poczdamie, który nadzoruje realizację projektu i sprawuje kontrolę nad jego stroną finansową. Całkowity budżet projektu wynosi 2.050.098,00 €, z czego suma 1.579.942 € pokrywana jest z funduszy strukturalnych, reszta zaś z funduszy partnerów projektu DART. W przypadku DOPS budżet przewidziany na działania w ramach projektu DART wynosi 125.000 €, z czego 18.750 € pochodzi z budżetu województwa dolnośląskiego, reszta zaś jest refundowana. (106.250 €).

Głównym celem projektu DART jest przygotowanie regionów europejskich na konsekwencje przemian demograficznych, poprzez wymianę dobrych praktyk i wiedzy, oraz wypracowanie praktycznych rozwiązań w sferze:

- Edukacji i kształcenia ustawicznego
- Ochrony zdrowia i pomocy społecznej
- Innowacyjnych rozwiązań w ramach gospodarki realizowanej w regionie.

Przemiany demograficzne niosą określone konsekwencje ekonomiczne i społeczne, zwłaszcza w odniesieniu do zwiększającej się rokrocznie grupy seniorów, takie jak:

- konieczność zapewnienia opieki zdrowotnej i pomocy socjalnej na odpowiednim poziomie (w związku ze starzeniem się społeczeństw)
- zmiany udziału wydatków na ochronę zdrowia
- zmiany udziału wydatków na cele socjalne i zabezpieczenie emerytalne

Przygotowanie zmian systemowych, które uwzględnią powyższe przemiany demograficzne, staje się jedną z priorytetowych kwestii społecznych. Zwłaszcza w odniesieniu do rosnącej populacji seniorów, którym powinno się umożliwić efektywne wykorzystanie swojego potencjału w perspektywie indywidualnej i społecznej. Ponadto intencją projektu DART jest zdefiniowanie nowych wspólnych wskaźników dla zmierzenia poziomu i kierunku zmian demograficznych na obszarze regionów zaangażowanych w projekt. Wypracowany ujednolicony system wskaźników ma umożliwić miarodajne porównanie danych oraz poziomu zmniejszania się społeczności. Projekt DART jest realizowany od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku.

Główne cele Projektu DART

- Umożliwienie opracowania i rozwinięcia nowej, zintegrowanej strategii dla utrzymania pożądanej jakości usług i życia w zmniejszających się i starzejących społecznościach.
- Osiągnięcie społecznej inkluzji wszystkich pokoleń - rozumianej jako solidarność międzypokoleniowa
- Wzmocnienie spójności społeczno - ekonomicznej regionów europejskich w ramach zrównoważonego rozwoju Wspólnoty Europejskiej
- Upewnienie się, że dobre praktyki zdiagnozowane w ramach międzyregionalnej współpracy nad projektem, są osiągalne również dla innych podmiotów polityki regionalnej.

Pośrednie cele Projektu DART

- Zaprezentowanie regionalnym oraz lokalnym decydentom możliwości związanych z kształtowaniem przemian demograficznych na ich obszarze oraz zapobieganiem ich negatywnym skutkom

- Powiększona liczba osób o zwiększonej wiedzy na temat przemian demograficznych
- Znalezienie praktycznych rozwiązań w zakresie zorganizowania opieki zdrowotnej i służb socjalnych na słabo zaludnionych terenach
- Umożliwienie osobom starszym dostępu do edukacji bez względu na wiek oraz miejsce zamieszkania
- Wzmocnienie innowacyjnych rozwiązań na regionalnym rynku pracy
- Lepsze zrozumienie możliwości jakie daje tzw. "*silver economy*"
- Rozwinięcie ogólnodostępnego zbioru standardów i wskaźników, umożliwiającego porównanie poziomu przemian demograficznych oraz pomiar efektywności podjętych działań w zmniejszających się regionach

Dodatkowe cele Projektu DART (zgodnie z wytycznymi polityk wspólnotowych)

- Wypracowanie rozwiązania mogą być wdrażane również w tych regionach, które dopiero zmierzają z problemami demograficznymi
- Wniesienie istotnego wkładu do dyskusji na temat kierunków rozwoju polityki funduszy strukturalnych po roku 2013
- Promowanie problematyki zmian demograficznych jako jednego z najważniejszych nurtów polityki regionalnej